

N:r 281

Lag om förkommande och släckning av skogseld

given Stockholms slott den 14 oktober 1914.

Vi GUSTAF med Guds nåde, Sveriges, Götas och Vendes Konung, göte veterligt: att Vi, med riksdagen, funnit gott att, med upphävande av 18 kap. byggningsbalken, förordna som följer;

1 §.

Vill någon företaga kolning eller tjärbränning eller ock svedja eller bränna ris eller ljung eller för annat ändamål uppgöra eld i skog eller så nära skog, att elden lätt kan spridas dit, vare han pliktig att, genom grävning eller annorledes, vidtaga de särskilda anordningar, som kunna anses erforderliga till förhindrande av eldens spridning.

2 §.

Då stark torka råder eller i följd av stark blåst fara för skogseld föreligger, må svedjning eller bränning av ris eller ljung icke förhavas eller eljest, utom för utövande av näring eller i fall av trängande behov, eld uppgöras i skog eller så nära skog, att elden lätt kan spridas dit.

3 §.

Eld, som uppgjorts å plats, varom ovan nämnts, må ej övergivas, förrän den blivit fullständigt släckt.

4 §.

Ej må någon handskas ovarsamt med brinnande eller glödande föremål å sådan plats och under sådana omständigheter, att skogseld därav lätt kan uppstå.

5 §.

Varje socken å landet skall utgöra en brandrote; dock äge Konungens befallningshavande efter framställning medgiva, att vad sålunda är stadgat ej skall äga tillämpning i fråga om viss socken eller att två eller flera socknar må förenas till en brandrote.

Konungens befallningshavande äger ock efter inhämtat yttrande av kommunalstämma besluta, att socken skall utgöra mer än en brandrote och huru i sådant fall socknen skall till brandrotar indelas.

Stads icke planlagda område så ock dylikt område inom köping, som utgör egen kommun, skall, där Konungens befallningshavande efter vederbörandes hörande finner skäligt så förordna, utgöra en eller flera brandrotar.

6 §.

För varje brandrote skola finnas en brandfogde, som för tre år väljes å landet av kommunalstämma och i stad av stadsfullmäktige eller, där sådan ej finnes, av allmän rådstuga. Om valet skall Konungens befallningshavande genast underrättas; och ankomme det på nämnda myndighet att pröva den valdes lämplighet för uppdraget. Finner Konungens befallningshavande den valde icke lämplig, förordne Konungens befallningshavande om nytt val.

Äro två eller flera socknar förenade till en brandrote och enas de icke i valet av brandfogde, äge Konungens befallningshavande utse den av de valda, som finnes därtill lämpligast.

Konungens befallningshavande skall tillse, att brandfogdebefattning varde i stadgad ordning tillsatt, samt äge vid uppkommen ledighet förordna lämplig person att uppehålla befattningen, intill dess brandfogde varder vald och godkänd.

Befinnes brandfogde under tjänstgöringens lopp icke vara för befattningen lämplig, äge Konungens befallningshavande skilja honom från densamma.

För brandfogde skall utses en suppleant; och gälle i fråga om denne, vad ovan är stadgat om brandfogde.

7 §.

Brandfogde åligger: att vaka över att de till förekommande av skogseld meddelade bestämmelser vardas noggrant iakttagna; att vid skogseld eller överhängande fara därför skyndsamt begiva sig till brandstället och, där sådant icke tillkommer annan, ordna och leda släckningsarbetet, samt att till laga beivrar anmäla brott mot denna lag.

8 §.

Skyldig att delta i släckning av skogseld är envar i trakten, å landet eller i stad, bosatt arbetsför man, som fyllt aderton men icke sextio år.

9 §.

Uppkommer skogseld eller är överhängande fara därför för handen och kan ej den, som varsnar elden eller faran eller eljest får kunskap därom, genast släcka elden eller undanröja faran, vare han skyldig dels att, om släckningsskyldiga veterligen uppehålla sig i närheten av brandstället, genast giva dem underrättelse, dels att, så fort ske kan, underrätta brandfogden eller ock närmast boende kronobetjänt eller vid skogsstaten anställd person. Har brandfogde eller kronobetjänt eller vid skogsstaten anställd person erhållit kunskap om skogseld eller överhängande fara därför, skall han ofördröjligen sammankalla nödigt manskap för eldens släckning. För sådant ändamål utfärdad kallelse skall av envar utan dröjsmål fortskaffas.

Envar släckningsskyldig är efter kallelse pliktig att, försedd med tillgängliga släckningsredskap, genast begiva sig till brandstället och deltaga i släckningsarbetet. Befinner släckningsskyldig sig i närheten av brandstället, skall han, så snart han fått kunskap om branden, utan kallelse skynda dit och taga del i nämnda arbete. Den, som utövar befälet vid brandstället, skall i mån av behov ytterligare tillkalla släckningsskyldiga. Har elden tagit sådan omfattning, att släckningsmanskap i större omfattning erfordras, begäre befälhavaren hos Konungens befallningshavande militärhandräckning.

10 §.

Vid brandstället skall befälet utövas av brandfogden eller, om han ej är tillstädes av kronobetjänt; dock att, där elden antänt eller hotar antända allmän skog, vederbörande jägmästare skall, då han kommer tillstädes, övertaga befälet. Har elden tagit eller hotar den taga större omfattning, äge Konungens befallningshavande förordna befälhavare.

11 §.

För hämmande av skogseld må släckningsmanskap fälla träd, anlägga moteld, undanskaffa hägnad eller vidtaga andra dylika för ändamålets vinnande nödiga åtgärder; dock att, där befälhavaren är tillstädes, hans föreskrift först skall inhämtas.

12 §.

Ej må någon av släckningsmanskapet utan giltigt skäl lämna släckningsarbetet, förrän han erhållit hemlov. Befälhavaren äge, där så erfordras, ålägga en eller flera släckningsskyldiga att, sedan elden dämpats, hålla vakt vid brandstället, till dess släckningen är fullbordad.

13 §.

Såsom giltigt skäl att utebliva eller avlägsna sig från brandstället gälle, om någon icke utan fara för hälsan eller utan eftersättande av viktiga göromål, som icke tåla uppskov, kan infinna sig eller kvarstanna eller om ledighet härför vägrats honom av arbetsgivare eller arbetsledare.

Den, som är i annans tjänst eller arbete anställd, må ej av arbetsgivaren eller arbetsledaren förvägras den ledighet, som för släckning av skogseld må ifrågakomma och som kan utan synnerlig olägenhet medgivas

14 §.

Finnas utöver vad denna lag innehåller ordningsföreskrift till förekommande eller släckning av skogsbrand erforderliga, äge å landet kommunalstämma och i stad stadsfullmäktige eller, om sådana ej finnas, allmän rådstuga därom besluta; och må i ordningsföreskrifterna för överträdande av desamma stadgas viten av en till och med ett hundra kronor.

15 §.

Brandfogde äge, därest å landet kommunalstämma och i stad stadsfullmäktige eller, om sådana ej finnas, allmän rådstuga sådant beslutar, att av kommunens medel åtnjuta arvode för uppdraget till belopp som prövas skäligt.

16 §.

Beslut, varom i 14 och 15 § förmäles, blive ej giltigt, med mindre det av Konungens befallningshavande godkännes.

Underställes beslut Konungens befallningshavandes prövning, skall det antingen oförändrat fastställas eller ogillas. Vägras fastställelse, skall skäl därför uppgivas.

Över vägrad fastställelse äge å landet kommunalstämma och i stad stadsfullmäktige eller, om sådan ej finnes, allmän rådstuga föra klagan hos Konungen.

17 §.

Den, som deltagit i eller på annat sätt varit verksam för släckning av skogseld, må kunna, efter ty skäligt prövat, av statsmedel bekomma ersättning eller särskild belöning därför ävensom ersättning för skada till följd av arbetet. Brandfogden eller annan som utövat befälet vid brandstället, äge till Konungens befallningshavande avgiva förslag rörande tilldelande av ersättning eller belöning; har framställning därom inkommit till honom, skall han med eget yttrande överlämna ärendet till Konungens befallningshavande.

Konungens befallningshavande pröve förslag eller framställning, som nu sagts, och utanordne till vederbörande dem tillerkända belopp.

Klagan över Konungens befallningshavandes beslut må ej föras.

18 §.

Bryter någon mot vad i 1, 2, 3 eller 4 § finnes stadgat vare förfallen till böter från och med fem till och med två hundra kronor.

Till samma ansvar vare brandfogde förfallen, där han är försumlig i fullgörandet av sina åligganden.

Den, som ej ställer sig till efterrättelse vad i 9 § första eller tredje stycket föreskrives eller vad i andra stycket av samma § stadgas om kallelses fortskaffande eller bestämmelsen i 12 § första stycket eller åläggande, som givits enligt andra stycket i sistnämnda §, så ock släckningsskyldig, som ej åtlyder vad befälhavaren i eller för släckningsarbetet befäller, straffes med böter från och med fem till och med ett hundra kronor.

Har den, som är i annans tjänst eller arbete, uteblivit från brandställe till följd därav, att arbetsgivare eller arbetsledare i strid mot föreskriften i 13 § andra stycket vägrat honom ledighet, eller har han av sådan anledning avlägsnat sig från brandstället, förrän han erhållit hemlov, vare arbetsgivaren eller arbetsledaren förfallen till samma ansvar, som i tredje stycket av denna § sägs.

19 §.

Allmän åklagare åligger att åtala förseelse mot denna lag eller mot ordningsföreskrift, som enligt 14 § meddelats. Jägmästare äge ock att sådan förseelse åtala.

20 §.

Böter och viten, vilka ådömas efter denna lag eller ordningsföreskrift, som enligt 14 § meddelats, skola tillfalla kronan.

Saknas tillgång till böternas eller vitenas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmänna strafflagen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1915.

Det alla, som vederbör, hava sig hörsamlingen att efterrätta. Till yttermera visso hava Vi detta med egen hand underskrivit och med Vårt kungl. sigill bekräfta låtit. Stockholms slott den 14 oktober 1914.

GUSTAF

(Jordbruksdepartementet)

Johan Beck-Friis